

Súd: Okresný súd Malacký
Spisová značka: 29CbVO/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620201160
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Denisa Drůžková
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2024:1620201160.3

Uznesenie

Okresný súd Malacký v spore žalobcu: Úrad pre verejné obstarávanie, so sídlom Ružová dolina 10, 821 09 Bratislava, IČO: 31 797 903, proti žalovaným: 1/ KONŠTRUKTA – Defence, a.s., so sídlom Lieskovec 575/25, 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 34 139 800, 2/ ZTS – ŠPECIÁL, a.s., so sídlom Lieskovec 575/25, 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 36 302 511, zastúpený: TaylorWessing e/n/w/c advokáti s.r.o., so sídlom Panenská 6, 811 03 Bratislava, IČO: 35 905 832, o určenie neplatnosti zmluvy, takto

rozhodol:

I. Súd konanie **zastavuje**.

II. Súd žalovanému 1/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania **nepriznáva**.

III. Súd žalovanému 2/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania **nepriznáva**.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Malacký dňa 18.05.2020 ako kauzálnu príslušnému súdu podľa § 30 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) s poukazom na § 180 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte „ZVO“) domáhal vyslovenia neplatnosti Zmluvy o dielo č. KD 011/2019 zo dňa 19.06.2019 uzatvorenej medzi žalovaným 1/ ako objednávateľom a žalovaným 2/ ako zhotoviteľom.

2. Súd uznesením č.k. 29CbVO/5/2020 – 222 zo dňa 06.09.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 3CobVO/4/2021-308 zo dňa 18.01.2022, konanie prerušil do právoplatného skončenia konania o preskúmanie postupu kontrolovaného po uzavretí zmluvy vedeného podľa zákona č. 345/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov na Úrade pre verejné obstarávanie pod číslom 6306-6000/2019.

3. Žalobca pred začatím prvého pojednávania vo veci a predbežným prejednaním sporu podaním doručeným súdu dňa 16.01.2024 vzal žalobu v celom rozsah späť. Svoj procesný postup odôvodnil tým, že žalovaný 1/ svojím podaním zo dňa 18.01.2023 informoval súd, že Zmluva o dielo č. KD XXX/XXXX zo dňa 19.06.2019 bola v celom rozsahu zrealizovaná. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti predmetnej Zmluvy o dielo z dôvodu jej rozporu so zákonom o verejnom obstarávaní. Podľa ust. § 180 ZVO v znení účinnom do 30.03.2022 ak úrad pri výkone dohľadu nad verejným obstarávaním zistí, že verejný obstarávateľ, alebo osoba podľa § 8 v rozpore s týmto zákonom uzavrie zmluvu v lehote jedného roka odo dňa uzavretia podá návrh na určenie jej neplatnosti súdom. V danom prípade žalobca rozhodnutím č. 6306-6000/2019-OD/6 zo dňa 13.01.2020 deklaroval, že žalovaný 1/ porušil § 10 ods. 1 a ods. 2 ZVO, keď sa nezatriedil ako verejný obstarávateľ a zadal zákazku bez použitia postupov zadávania zákaziek v zmysle ZVO, pričom toto porušenie malo vplyv na výsledok verejného obstarávania. Žalobca tak zostáva presvedčený, že dôvodne podal žalobu o určenie neplatnosti Zmluvy o dielo na základe zákonnej povinnosti podľa § 180 ZVO. Žalobca poukázal na § 180 v znení zákona č. 395/2021 Z.z, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o verejnom obstarávaní s účinnosťou od 31.03.2022,

podľa ktorého je povinnosťou úradu podať návrh na určenie neplatnosti tých zmlúv, ktoré boli uzatvorené v rozpore s jeho ustanoveniami. V nadväznosti na túto zmenu novela v prechodných ustanoveniach, konkrétne v § 187h ods. 13, upravila povinnosť úradu, cit.: „ Ak úrad podal podľa predpisov účinných do 30. marca 2022 návrh podľa § 180 a vzhľadom na povahu zmluvného plnenia prevažuje všeobecný záujem na pokračovaní v plnení zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody alebo podaný návrh neplní svoj účel, úrad vezme návrh späť.“ Podľa názoru žalobcu je základným účelom ust. § 180 ZVO zabrániť plneniu zo zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody uzatvorenej v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní. Podanie návrhu na určenie neplatnosti zmluvy súčasne slúži aj ako výchovný prostriedok, ktorý má za cieľ nielen napraviť protiprávny stav, ale aj poučiť verejného obstarávateľa súdnou autoritou rešpektovať zákon. Uvedené priamo korešponduje s novelou zmeneným znením ust. § 180 ods. 1 ZVO, podľa ktorého od 31.03.2022 je povinnosťou úradu v prípade zistenia rozporu so zákonom pri uzatvorení alebo zmene zmluvy, koncesnej zmluvy či rámcovej dohody, podať návrh na určenie jej neplatnosti v tom prípade, ak predmet zmluvy nebude v celom rozsahu splnený. Zo skutočností deklarovaných žalovaným 1/ vyplýva, že Zmluva o dielo bola v priebehu súdneho konania splnená v celom rozsahu. Na základe týchto skutočností je založená povinnosť úradu ako žalobcu podľa § 187h ods. 13 ZVO zobrať späť dôvodne a ex lege podaný návrh na určenie neplatnosti. Žalobca k trovám konania uviedol, že procesne nezavinil zastavenie konania, pretože späťvzatie žaloby nie je výsledkom postupu žalobcu, ale zákonodarcu, ktorý mu túto povinnosť stanovil priamo zo zákona o verejnom obstarávaní. Žalobca sa domnieva, že by sa mal súd zaoberať okolnosťami osobitného zreteľa pri rozhodovaní o trovách konania a žiadnej zo strán sporu náhradu nepriznať. Žalobca je toho názoru, že dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý umožňuje trovy konania stranám sporu nepriznať, spočíva najmä v povinnosti úradu ex lege podať návrh na určenie neplatnosti zmlúv a v novelou zákona o verejnom obstarávaní zavedenej povinnosti zobrať tento návrh späť.

4. Súd s poukazom na rozhodovaciu činnosť súdnych autorít (viď napr. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 387/2019-60 zo dňa 02.04.2020, rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike, sťažnosť č. 9815/10), umožnil žalovaným vyjadriť sa k návrhu žalobcu na rozhodnutie o trovách konania a k prípadnej aplikácii § 257 CSP.

5. Žalovaný 1/ sa k späťvzatiu žaloby vyjadril podaním doručeným súdu dňa 16.02.2024 tak, že so späťvzatím žaloby súhlasí. Vo vzťahu k trovám konania poukázal na tú skutočnosť, že podľa judikatúry slovenských súdov, ak žalobca vezme žalobu späť a nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 druhá veta OSP, zásadne platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy. Žalovaný 1/ mal za to, že nijako nezapríčinil zastavenie konania. Navyše žalobca požadoval v rámci konania vydanie neodkladného opatrenia, pričom jeho návrh bol právoplatne zamietnutý. Vzhľadom na tieto skutočnosti žalovaný 1/ zastáva názor, že nejestvujú dôvody hodné osobitného zreteľa a niet dôvodu na aplikáciu ust. § 257 CSP. Preto navrhol, aby súd uznesením zastavil konanie a zaviazal žalobcu na úhradu trov konania v rozsahu 100%.

6. Žalovaný 2/ sa k späťvzatiu žaloby vyjadril podaním doručeným súdu dňa 19.02.2024 tak, že so späťvzatím žaloby súhlasí. Vo vzťahu k trovám konania uviedol, že nesúhlasí s návrhom žalobcu na nepriznanie trov konania z dôvodu aplikácie § 257 CSP. Podľa názoru žalovaného 2/ v prípade žalobcu, ktorým je štát (štátny orgán), sa nemožno dovolávať dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v závažnej sociálnej alebo majetkovej situácii žalobcu. Žalovaný 2/ je presvedčený, že pokiaľ by súd pristúpil k aplikácii § 257 CSP, bolo by to krajne nespravodlivé voči žalovaným, ktorí nezavinili zastavenie tohto konania. Pritom majetková sféra žalovaných ako súkromných osôb by bola aplikáciou § 257 CSP na rozdiel od žalobcu nepochybne viac negatívne dotknutá. Zároveň žalovaný 2/ poukázal na to, že v zmysle judikatúry sám žalobca zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy konania. Vzhľadom na uvedené žalovaný 2/ zastáva názor, že v tomto prípade nejestvujú dôvody hodné osobitného zreteľa a niet dôvodu na aplikáciu § 257 CSP. Preto navrhol, aby súd zastavil konanie a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania žalovaným vo výške 100%.

7. Podľa § 144 CSP žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

Podľa § 146 ods. 1 CSP súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

Podľa § 180 ods. 1 a 2 ZVO účinného do 30.03.2022, ak úrad pri výkone dohľadu nad verejným obstarávaním zistí, že verejný obstarávateľ, obstarávateľ alebo osoba podľa § 8 v rozpore s týmto zákonom uzavrie alebo zmení zmluvu, koncesnú zmluvu alebo rámcovú dohodu a zároveň predmet zmluvy nie je v celom rozsahu splnený, v lehote jedného roka odo dňa uzavretia alebo zmeny zmluvy podá návrh na určenie jej neplatnosti súdom.

Podľa § 180 ods. 1 a 2 ZVO účinného od 31.03.2022, ak úrad pri výkone dohľadu nad verejným obstarávaním zistí, že verejný obstarávateľ, obstarávateľ alebo osoba podľa § 8 v rozpore s týmto zákonom uzavrie alebo zmení zmluvu, koncesnú zmluvu alebo rámcovú dohodu a zároveň predmet zmluvy nie je v celom rozsahu splnený, v lehote jedného roka odo dňa uzavretia alebo zmeny zmluvy podá návrh na určenie jej neplatnosti súdom. Na súdne konanie o neplatnosti zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody na návrh podľa odseku 1 sa použijú ustanovenia § 181 ods. 7 až 9 a ods.14 rovnako a § 181 ods. 10 obdobne; na účely § 181 ods. 7 písm. c) druhého bodu je záujem úradu na zrušení zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody ku dňu právoplatnosti rozhodnutia daný vždy.

Podľa § 187h ods. 13 ZVO účinného od 31.03.2022, ak úrad podal podľa predpisov účinných do 30. marca 2022 návrh podľa § 180 a vzhľadom na povahu zmluvného plnenia prevažuje všeobecný záujem na pokračovaní v plnení zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody alebo podaný návrh neplní svoj účel, úrad vezme návrh späť.

Podľa § 187h ods. 14 ZVO, na konanie súdu začaté na návrh úradu podaný do 30. marca 2022 podľa § 180 sa použijú ustanovenia § 180 ods. 2 a § 181 ods. 7 a 10 v znení účinnom od 31. marca 2022. Na konanie súdu začaté na návrh oprávnenej osoby podaný do 30. marca 2022 podľa § 181 sa použijú ustanovenia § 181 ods. 7 a 10 v znení účinnom od 31. marca 2022.

8. Späťvzatie žaloby je jedným z dispozičných oprávnení žalobcu ako strany sporu s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp). V súlade s dispozičným prejavom žalobcu a s poukazom na skutočnosť, že žaloba bola žalobcom vzatá späť v celom rozsahu pred predbežným prejednaním sporu a pojednávaním a nie sú splnené podmienky ustanovenia § 146 ods. 2 CSP, súd s poukazom na ustanovenie § 145 ods. 1 CSP rozhodol o zastavení konania.

9. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. Žalobca v súvislosti so späťvzatím žaloby ohľadom trov konania žiadal, aby súd stranám sporu ich náhradu nepriznal. Poukázal na to, že k späťvzatiu žaloby pristúpil z dôvodu zmeny právnej úpravy. Žalobca navrhol ohľadom náhrady trov konania aplikovať ustanovenie § 257 CSP. Žalovaný 1/ a rovnako aj žalovaný 2/ s aplikáciou ust. § 257 CSP nesúhlasili, keď zastávali názor, že v danom prípade nejestvujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že pojem „procesné zavinenie“ použitý v ustanovení § 256 Civilného sporového poriadku sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po

začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany. Prvkom zavinenia môže byť aj náhoda, napr. odpadnutie predmetu sporu, pretože nič z toho nie je možné pripočítať na ľarchu toho, kto sa iba bránil. Pokiaľ jedna procesná strana zavíni, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemôže byť meritórne rozhodnuté, a tým zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania (por. uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2022, sp. zn. 9Co/47/2022).

12. Žalobca ako dominus litis („pán sporu“) disponuje žalobou, je oprávnený na podanej žalobe zotrvať, navrhovať jej zmenu, prípadne ju vziať čiastočne alebo celkom späť. Procesný postup žalobcu v súvislosti s disponovaním so žalobou má následne vplyv na rozhodovanie o náhrade trov konania podľa zásady úspechu v konaní podľa § 255 CSP, prípadne podľa zásady za zavinenie zastavenia konania podľa § 256 CSP. Vzhľadom na to, že žalobca vzal žalobu voči žalovaným späť, primárne procesne platí, že zavínil zastavenie konania. Zavinenie zastavenia konania je potrebné posudzovať výlučne z procesného hľadiska, nie podľa hmotného práva, pretože v prípade zastavenia sa neposudzuje dôvodnosť uplatneného nároku vo veci samej. Pri rozhodovaní o trovách konania v prípade zastavenia konania je právne významné len to, ktorá zo strán sporu zavínila zastavenie konania. Konštatovanie žalobcu o tom, že žaloba bola podaná dôvodne by bolo pre rozhodovanie o trovách relevantné len v prípade, ak by bola žaloba vzatá späť pre správanie žalovaných. Teda napr. v prípade žalôb na plnenie, ak by prišlo k dobrovoľnému splneniu povinnosti, ktorej sa žalobca podanou žalobou domáha, po podaní žaloby. V predmetnej veci však takýto záver nie je možné prijať, nakoľko vec nebola prejednaná meritórne, zo správania žalovaných nevyplýva, že žalobu považovali za dôvodnú, naopak, žiadali ju zamietnuť. Z uvedených dôvodov má súd za to, že je potrebné pričítať zavinenie zastavenia konania podľa § 256 ods. 1 CSP žalobcovi. V takom prípade by patril nárok na náhradu trov zastaveného konania žalovaným.

13. Súd následne na základe návrhu žalobcu skúmal, či v danom prípade sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok a zásady zodpovednosti za zavinenie a dáva súdu možnosť, aby za splnenia predpokladov v tomto ustanovení uvedených, nepriznal náhradu trov konania úspešnej strane sporu, u ktorej sú inak splnené predpoklady pre priznanie náhrady celkom alebo sčasti, a docieľiť tak pokiaľ možno spravodlivú ochranu práv, čo aplikácia zásady zodpovednosti za výsledok vždy neumožňuje. Musí ale ísť o výnimočný prípad (o výnimočnosť v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane oboch strán sporu) jeho aplikácie, a preto citované ustanovenie neslúži k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi stranami, ale k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon uspel, znášal svoje náklady, sa preto bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa strán v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod. Súd sa preto zaoberal otázkou, či dôvod späťvzatia žaloby, ktorý uviedol žalobca (zmena právnej úpravy) môže byť kvalifikovaný ako dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by bolo spravodlivé žalovaným nepriznať nárok na náhradu trov konania.

14. V danom prípade súd dospel k záveru o kumulatívnom naplnení oboch podmienok pre aplikáciu § 257 CSP, teda tak existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, ako aj existencie výnimočných okolností na základe komplexného vyhodnotenia okolností vzniku a priebehu daného sporu. Žalovaný 1/ svojím podaním zo dňa 18.01.2023 informoval súd, že Zmluva o dielo č. KD 011/2019 zo dňa 19.06.2019, ktorej vyslovenia neplatnosti sa domáhal žalobca podanou žalobou, bola v celom rozsahu zrealizovaná. V prípade predmetnej žaloby ide o špecifický druh určovacej žaloby, pri podaní ktorej sa nevyžaduje preukazovanie naliehavého právneho záujmu, nakoľko tento vyplýva priamo z osobitného právneho predpisu – zákona o verejnom obstarávaní, pričom žaloba bola podaná žalobcom ako ústredným orgánom štátnej správy pre verejné obstarávanie, ktorý k jej podaniu pristúpil po tom, čo pri výkone dohľadu nad verejným obstarávaním ustálil záver o uzavretí zmluvy v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní a následným podaním predmetnej žaloby splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 180 ZVO (v znení účinnom k dátumu podania predmetnej žaloby na súd). V nadväznosti na zmenu

relevantnej právnej úpravy, ktorá nastala v priebehu konania pred rozhodnutím súdu o merite sporu novelizáciou ZVO účinnou od 31.03.2022 a zároveň v nadväznosti na zrealizovanie napadnutej Zmluvy o dielo, ktoré malo za následok stratu účelu podanej žaloby smerujúceho k ochrane a obnoveniu súťaže na danú zákazku, došlo zo strany žalobcu späťvzatím žaloby k jednoznačnému naplneniu imperatívu vyplývajúceho z dikcie ustanovenia § 187h ods. 13 ZVO. Vyššie uvedené skutočnosti súd kvalifikoval ako skutočnosti predstavujúce kumulatívne splnenie podmienok vyžadovaných zákonom pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Súd preto o trovách konania rozhodol tak, že žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

15. Súd na podporu svojich záverov týkajúcich sa dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP zároveň odkazuje tiež na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave prijaté s rovnakými závermi v totožných právnych veciach, napr. uznesenie sp. zn. 3CobVO/1/2022 zo dňa 22.06.2022, sp. zn. 3CobVO/3/2021 zo dňa 24.05.2022, sp. zn. 3CobVO/3/2022 zo dňa 24.05.2022, sp. zn. 7CobVO/1/2023 zo dňa 20.09.2023.

16. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam a s poukazom na citované ustanovenia zákona súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Malacky.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.